

Poslední etapa je v cíli

tevníc nemocného kusu. Právě české chovy s velkou koncentrací zvířat jsou tak ohroženy. Česko upozornilo Evropskou komisi na tuto otázku, ale řešení, jež by zmírnilo ekonomické dopady na domácí chovatele, se zřejmě bude hledat dlouho.

Loni bylo v ČR kvůli BSE vyšetřeno 210 456 krav z normálních porážek, z nutných porážek i uhynulých kusů. Celkem se vyšetřilo za dobu, kdy se v republice skot na BSE vyšetřuje (od 1. 2. 2001), 500 037 zvířat.

V souladu s normami Evropské unie – kvůli nebezpečí šíření BSE – se také v ČR loni přestala zpracovávat masokostní moučka všem hospodářským zvířatům (u skotu byla zakázána už dříve). To ovšem od 1. listopadu zároveň zvýšilo výrobní náklady producentů prasat a drůbeže.

Zadlužení zemědělských podniků, nájem a koupě půdy

Závazky zemědělských podniků jsou jedním z největších rizik, s nimiž vstupují do Evropské unie. I když dluhy firem klesly během uplynulého desetiletí na polovinu a loni stát také u řady dluhů odložil splátky, stále podle posledních odhadů přesahují čtyřicet miliard korun. Průměrná míra zadluženosti je tak v tuzemských agrárních podnicích několikanásobně vyšší než v zemích současné Evropské unie. Samostatně hospodařící rolníci přitom mají dluhy výrazně nižší než zemědělská družstva a jejich nástupnické podniky. Družstva se totiž už více než deset let potýkají s takzvanými transformačními podíly. Za vnesený majetek a odpracovaná léta mají vůči oprávněným osobám stále závazky ve výši asi 15 miliard korun. To značně omezuje jejich rozvoj, nemohou uplatnit vůči konkurenci výhodu větší velikosti svých podniků (Tab. č. I/6).

Tab. č. I/6

Cizí kapitál v zemědělských podnicích (v miliardách korun)

	Podniky fyzických osob	Obchodní společnosti	Družstva	Celkem
Bankovní úvěry a výpomoci	3,7	10,6	5,6	19,9
Krátkodobé závazky	1,2	13,9	6,1	21,2
Dlouhodobé závazky	2,3	16,3	15,6	34,2
Rezervy	0,1	2,7	0,9	3,7
Cizí kapitál celkem	7,3	43,5	28,2	79

Poznámka:

údaje k roku 2002, podle Agrární komory v roce 2003 k podstatné změně nedošlo

Zdroj: VÚZE

Loni padlo pro podnikatele významné rozhodnutí o tom, že stát podpoří rolníky při koupi zemědělské půdy od soukromých vlastníků. Bude jim dotovat část úroků z hypotečních úvěrů, které získají na koupi půdy od bank. Koupě půdy je přitom pro tuzemské zemědělce klíčovou otázkou. Přes 90 procent podnikatelů má totiž půdu jen pronajatou, což výrazně snižuje stabilitu jejich podnikání. Do-

Tab. č. I/7

Zemědělská půda v ČR

Výměra zemědělské půdy	4,2 mil. ha
Počet drobných vlastníků půdy	2 mil. lidí
Podíl půdy v pronájmu	92 %

Zdroj: VÚZE